

Punainen Risti

Kaikki osana valmiutta ja valmiusharjoitusta

7.3 2022

Anne-Mari Hakuni

Illan koulutuksen sisältö

- Valmius ja varautuminen
 - yhteistyö
- Kaikki osana valmiutta – valmiusharjoitusta
 - Eri toimintaryhmät osana valmiutta ja heidän vahvuudet /konkreettiset tehtävät
- Kohti Suoja harjoitusta
- Esimerkki kerrostalopalosta

Valmius ja varautuminen

Autamme tehokkaasti meillä ja maailmalla. Auttaminen äkillisissä onnettomuuksissa ja kriiseissä **perustuu arjen toimintaan, jatkuvaan läsnäoloon ja varautumiseen.** Olemme aina valmiina.

Yhteistyö

Yhteistyö on prosessi, jossa organismiryhmät työskentelevät tai toimivat yhdessä yhteisen, molemminpuolisen tai jonkin taustalla olevan hyödyn saavuttamiseksi, toisin kuin kilpaileminen itsekkään hyödyn puolesta. Monet eläin- ja kasvilajit tekevät yhteistyötä sekä oman lajinsa muiden jäsenten että muiden lajien jäsenten kanssa. [Wikipedia](#)

Yhteistyön kipupisteitä

Sisäisen yhdentymisen ja yhteistyön keskeiset kipupisteet ja jännitteet voidaan tiivistää seuraaviin ytimiin:

- tiedon puutteet ja asenteellisuus
- me ja muut
- kenellä on valta?
- erilaiset kielet ja tietoperustat

Punaisen Ristin osastojen palvelut kotimaan onnettomuus- ja häiriötilanteissa

KOTIMAAN APU

- ☐ Kertaluontoinen apu äkillisessä tilanteessa
- ☐ Apu voi olla henkistä tukea, ohjausta ja neuvontaa, käytännön apua, talkootyötä ja taloudellista apua

RUOKAHUOLTO

- ☐ Ruokahuolto onnettomuuspaikalla auttaville, uhreille ja omaisille
- ☐ Ruokajakelu
- ☐ Ruokapalvelujen järjestäminen
- ☐ Omaoimisen ruokailon mahdollistaminen

(HÄTÄ)MAJOITUS

- ☐ Hätmajoituksen järjestäminen teltoissa
- ☐ Tilojen hankkiminen majoitukseen
- ☐ Viranomaisten osoittamissa tiloissa toimiminen

EVAKUOINNIT / VÄESTÖN SIIRROT

- ☐ Henkilöiden evakuointi
- ☐ Rekisteröinti
- ☐ Henkilötiedustelu

TIEDONVÄLITYS

- ☐ Tiedottaminen tilanteesta
- ☐ Apua tarvitseville tieto oikeuksista (velvollisuuksista) ja saatavilla olevasta avusta
- ☐ Riskien tunnistaminen ja analyysi
- ☐ Tilannekuva

TERVEYDENHUOLTO

Vapaaehtoisten toimesta:

- ☐ Ensiapu
- ☐ Terveysneuvonta

Ammatillisesti:

- ☐ Ammattihenkilöstöä (perusterveydenhuollosta kirurgiseen hoitoon)
- ☐ Liikkuvia terveysyksiköitä (terveydenhoitaja ja/tai sairaanhoitaja ja/tai lääkäri, tarpeiden mukaan)

PSYKOSOSIAALINEN TUKI

Vapaaehtoisten toimesta:

- ☐ Henkinen tuki, läsnäolo ja kuuntelu sekä tarvittaessa jatkoapuun ohjaaminen
- ☐ Vapaaehtoisten purkukeskustelut

Ammatillisesti:

- ☐ Psykososiaalinen tuki onnettomuus- ja häiriötilanteessa
- ☐ Jälkihoito ja kriisituki onnettomuuksien jälkeen

KOORDINAATIO

- ☐ Järjestöjen koordinointi
- ☐ Kansainvälisen avun koordinointi
- ☐ Auttamiskanavana toimiminen yrityksille ja kansalaisille

SPR:N VALMIUDEN PROSESSI

Johtamis-
järjestelmä

Valmius-
suunnittelu

Sopimukset

Viranomais-
yhteistyö

Vapaaehtoisten
johtaminen

Koulutukset
Harjoitukset

Kuntayhteistyö

Järjestö-
yhteistyö

Hälytys-
mekanismit

Tilannekeskus

Logistiikka

Yritysyhteistyö

SPR valmiuden resurssit Suomessa

- Noin 450 osastoa kattavat koko maan ja näissä toimii tuhansia vapaaehtoisia eri toimintamuodoissa
- **Noin 30000 vapaaehtoista, joista kerääjiä noin 9000 henkilöä**
- Hälytysryhmiä yhteensä yli 400 kpl ja näissä ryhmissä yli 4000 vapaaehtoista
- Katastrofirahasto, keräykset/hätäapukeräykset ja kotimaanapu
- Psykologien valmiusryhmä ja katastrofivalmiuden yksiköt
- Turvatalot, Kontit, Veripalvelu, Vastaanottokeskukset, Logistiikkakeskus

Monimuotoinen ystävätoiminta

- Kahdenvälinen ystävätoiminta
- Laitosystävätoiminta
- Ulkoilutus ystävätoiminta
- Omaishoidon tukitoiminta
- Nuorten ystävätoiminta
- Ystävätoiminta maahan muuttaneiden parissa
- Puhelinystävätoiminta
- Verkossa tapahtuva ystävätoiminta (valtakunnallisesti koordinoitu)
- Kohtaamispaikat /kerhot/ ryhmät liveinä osastojen toimitiloissa
- Ystävätoiminnan kerta-apu
- SekasinChat

Ystävävapaaehtoisten erityisosaaminen

- Kyky kohdata ja tukea ihmisiä
- Laaja ymmärrys arjen sujuvuudesta
- Ymmärrys autettavien mahdollisista esteistä ja rajoitteista
- Osaaminen verkkoauttamiseen
- Haavoittuvassa asemassa olevien kohtaaminen
- Oman asuinalueen tuntemus
- Verkosto-osaaminen paikallisesti ja alueellisesti
- Tilannekuvan muodostaminen, toiminnan organisointi ja koordinointi
- Muuttuviin, kiireisiin tilanteisiin sopeutuminen ja niissä toimiminen

Konkreettisia tehtäviä, joita ystävävapaaehtoiset voivat tehdä poikkeustilanteissa

- Avustaminen yhteydenpidossa läheisiin
- Rauhallisen keskustelutilan järjestäminen ja keskusteluavun tarjoaminen
- Lasten leikkipisteen järjestäminen sekä nuorten huomioiminen
- Ihmisten ohjaaminen oikean tiedon äärelle, tiedon jakaminen
- Kiireettömän läsnäolon tuominen poikkeustilanteeseen, rauhallinen keskustelu, henkilökohtainen huomiointi
- Laajojen verkostojen ja yhteistyökumppaneiden hyödyntäminen, esim. muistisairaiden ja vammaisten ihmisten kohtaaminen ja avustaminen

Konkreettisia tehtäviä, joita ystävävapaaehtoiset voivat tehdä poikkeustilanteissa jatkuu

- Kielitaitoa vaativat tehtävät
- Sivullisten ohjaaminen ja tiedon jakaminen heille
- Saattajana ja avustajana toimiminen evakuointitilanteessa
- Mahdollisten digitaalisten palveluiden testaaminen käytännössä
- Viestintätehtävät ja tiedottaminen, mm. some
- Kirjaaminen ja rekisteröinti
- Omien ystävääsiakkaiden ja vierailupaikkojen, kuten palvelutalojen kontaktointi, tiedon jakaminen ja tilanteen tarkistaminen

TERVEYDEN EDISTÄMISEN ohjelmat

Terveyspisteet –
terveydenhuoltoalan
ammattilaiset

Tapaturmien ehkäisy –
koulutetut turvakoutsit

Päihdetyö – koulutetut
vapaaehtoiset

Seksuaaliterveystyö –
koulutetut vapaaehtoiset

Terveyspisteet

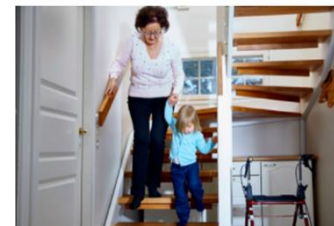

Päihdetyö

**Terveyden
edistämisen
ohjelmat**

Tapaturmien ehkäisy

Seksuaaliterveystyö

Terveyspistevapaaehtoiset

"Koemme olevamme irrallinen porukka"

"Muutaman kerran kysytty olisinko käytettävissä - vastasin kyllä - mutta se ei ole johtanut mihinkään"

"Meillä on ammatillista osaamista ja työkokemusta vaikka kuinka"

"Kyllähän mekin voisimme tulla mukaan harjoittelemaan"

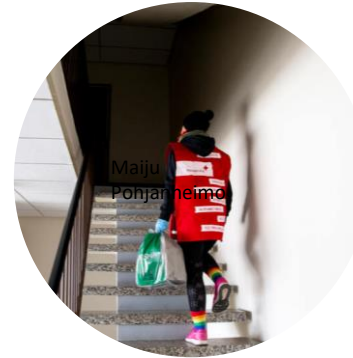
"Olemme lähes kaikki eläkkeellä ja käytettävissä myös päivällä"

"Olemme tuntematon ryhmä"

"Emme ole olleet mukana osaston valmiussuunnittelussa"

SPR:n ruoka- aputoiminta

- EU-ruokaa
- Ylijäämä- tai hävikkiruuan jakamista, lämpimän ruuan jakaminen
 - Säännöllinen toiminta tai pop up -toiminta
- Osallistavaa ja yhteisöllistä toimintaa ruoka-avunsaajille
- Ruokakassien jakoa sekä yhteisöllisiä ruokailuja / aamupalahetkiä
- Hyvä Joulumieli -ruokalahjakortteja vähävaraisille lapsiperheille
- **Vapaaehtoisia ruoka-avussa noin 1200**

Maiju
Pohjanheimo

Katja Lösönen

Marjaana Malkamäki

Leena Koskela

Maiju
Pohjanheimo

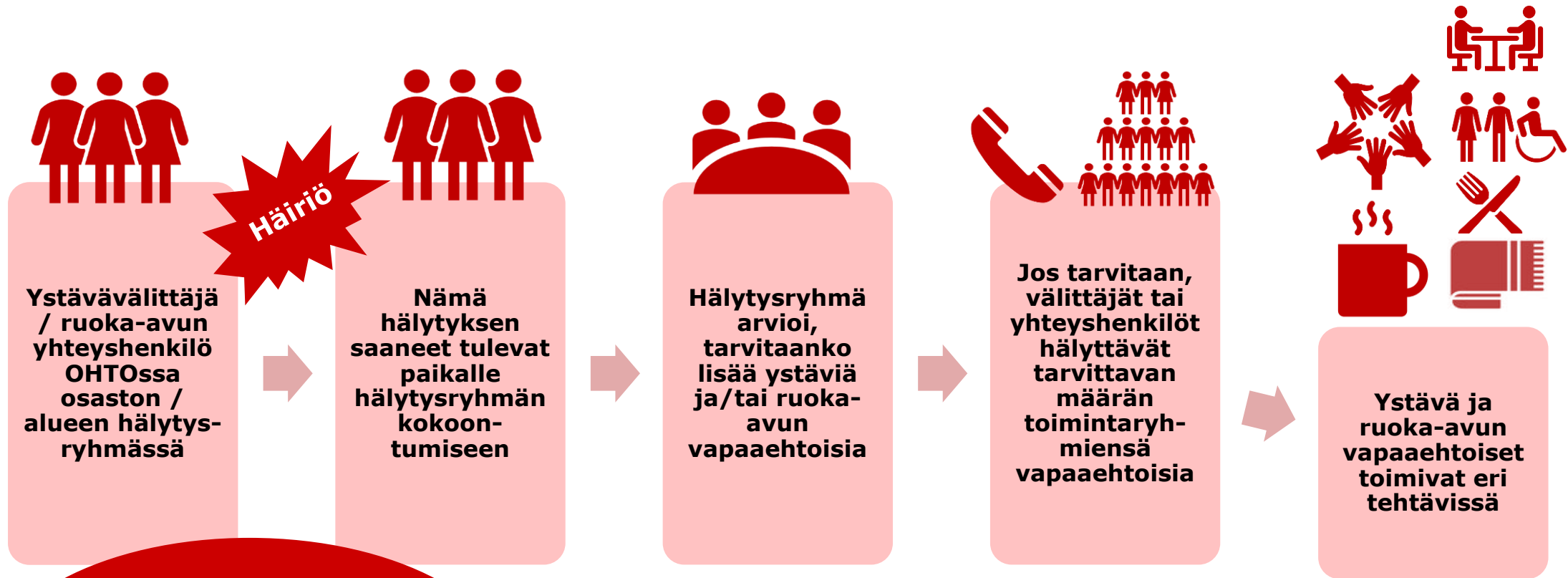
Ruoka-avun vapaaehtoisten erityisosaaminen

- Haavoittuvassa asemassa olevien kohtaaminen,
- Ruokahuolto
- Vahvaa osaamista hygieniapassien ym. muodossa
- Logistiikkaosaaminen
- Tilannekuvan muodostaminen, toiminnan organisointi ja koordinointi
- Muuttuviin, kiireisiin tilanteisiin sopeutuminen ja niissä toimiminen
- Oman asuinalueen tuntemus
- Verkosto-osaaminen paikallisesti ja alueellisesti
- Laajaa ymmärrystä arjen sujuvuudesta ja siihen vaikuttavista tekijöistä
- Kyky kohdata ja tukea ihmisiä
- Ymmärrys autettavien mahdollisista esteistä ja rajoitteista, myös auttamistilanteissa

Konkreettisia tehtäviä, joita ruoka-avun vapaaehtoiset voivat tehdä poikkeustilanteissa

- Ruokahuolto, muonitus, ruoan ja juoman jako ja valmistus, pakkaaminen, logistiikka-apu, tarvikkeiden jako
- Ihmisten ohjaaminen oikean tiedon äärelle, tiedon jakaminen
- Kiireettömän läsnäolon tuominen poikkeustilanteeseen; rauhallinen keskustelu, henkilökohtainen huomiointi, juotavan tarjoaminen
- Rauhallisen keskustelutilan järjestäminen ja keskusteluavun tarjoaminen
- Verkostojen hyödyntäminen, kumppanien kontaktointi ja tiedon jakaminen
- **Oman vapaaehtoisryhmän kontaktointi ja koordinointi vastuuvapaaehtoisen roolissa**

Ystävävälittäjä ja ruoka-avun yhteyshenkilö hälytysryhmässä

Osaston ystävät ovat antaneet luvan, että heitä saa pyytää mukaan muihin auttamistehtäviin. OMAN Ystäväprofiilissa rasti kohdassa Minua saa pyytää muihin auttamistehtäviin.

Kontit ja osastojen kirppikset valmiudessa

- Keräystoiminta myymälässä
 - Keräyskeskus Konteissa / kirppiksillä
 - Tilat ja henkilökunta käytettävissä
 - Materiaaliapu
-
- Asiakkaille mahdollisuus keskusteluun
 - Eri toimintaryhmien vapaaehtoiset
 - Punaisen Ristin penkki- ajatus

Uhkakuvat, jotka saattavat aiheuttaa evakuointi tarvetta

- Voimakkaat sääilmiöt: myrskyt, sateet, helteet, kovat pakkaset
- Vesistötulvat, pato-onnettomuudet - vesikriisit
- Laajat tulipalot, metsäpalot
- Laajamittainen maahantulo
- Vaarallisten aineiden kuljetusten onnettomuudet
- Erityistä vaaraa aiheuttavat riskikohteet
 - Ydinvoimala
 - Suuret vaarallisia kemikaaleja käsittelevät ja varastoivat laitokset
 - Satama-alueet, jossa kuljetetaan tai tilapäisesti säilytetään vaarallisia aineita

Hitaasti etenevä tilanne johon ehditään paremmin varautumaan

- tulvat, - myrskyt, - helle

**Vuonna 2018 Porissa oltiin
10 cm päässä katastrofista -
uhkaavan talvitulvan vuoksi**

- Porissa 8.8.2010
- Sonisphere festivaaleille iski syöksyvirtaus ja 10 min rankkasade.
 - 40 loukkaantui ja yksi kuoli

Taajamatulva 2007

- 12. elokuuta 2007 syntynyt rankkasadetulva.
- Satoi noin 90-110 mm / 2 h aikana
- Se vahingoitti yli tuhatta kiinteistöä ja niiden irtaimistoa sekä suurta määrää ajoneuvoja.
- Kyseessä oli lajissaan Suomen kaikkien aikojen kallein tulva noin 21 milj. €
- SPR mukana kotimaanavun osalta, joissakin kohteissa
- Evakuointia ei tarvinnut tehdä

HELLE

- **Raportti: Helle voi aiheuttaa lyhyessä ajassa suuren määrän vakavia terveyshaittoja – Suomessa tulisi kehittää helteisiin varautumista** 24.11.2021 [Terveyden ja hyvinvoinnin laitos](#)
- **Osaston varautuminen**
 - Tilannekuvan muodostaminen
 - Ystäville soittokierroksia, tilanne tiedon keruu ja arvio
 - Omaishoitajille soittokierroksia
 - Ikääntyvien tavoittaminen
 - Miten laitoksissa selviydytään
 - Viileisiin tiloihin kohtaamis- ja kahvilatoimintaa
 - Miten tavoitetaan omat vapaaehtoiset
 - Miten tavoitetaan muiden järjestöjen toimijoita
 - Toimenpiteet hyvin pitkälle samat kuin muissakin häiriötilanteissa

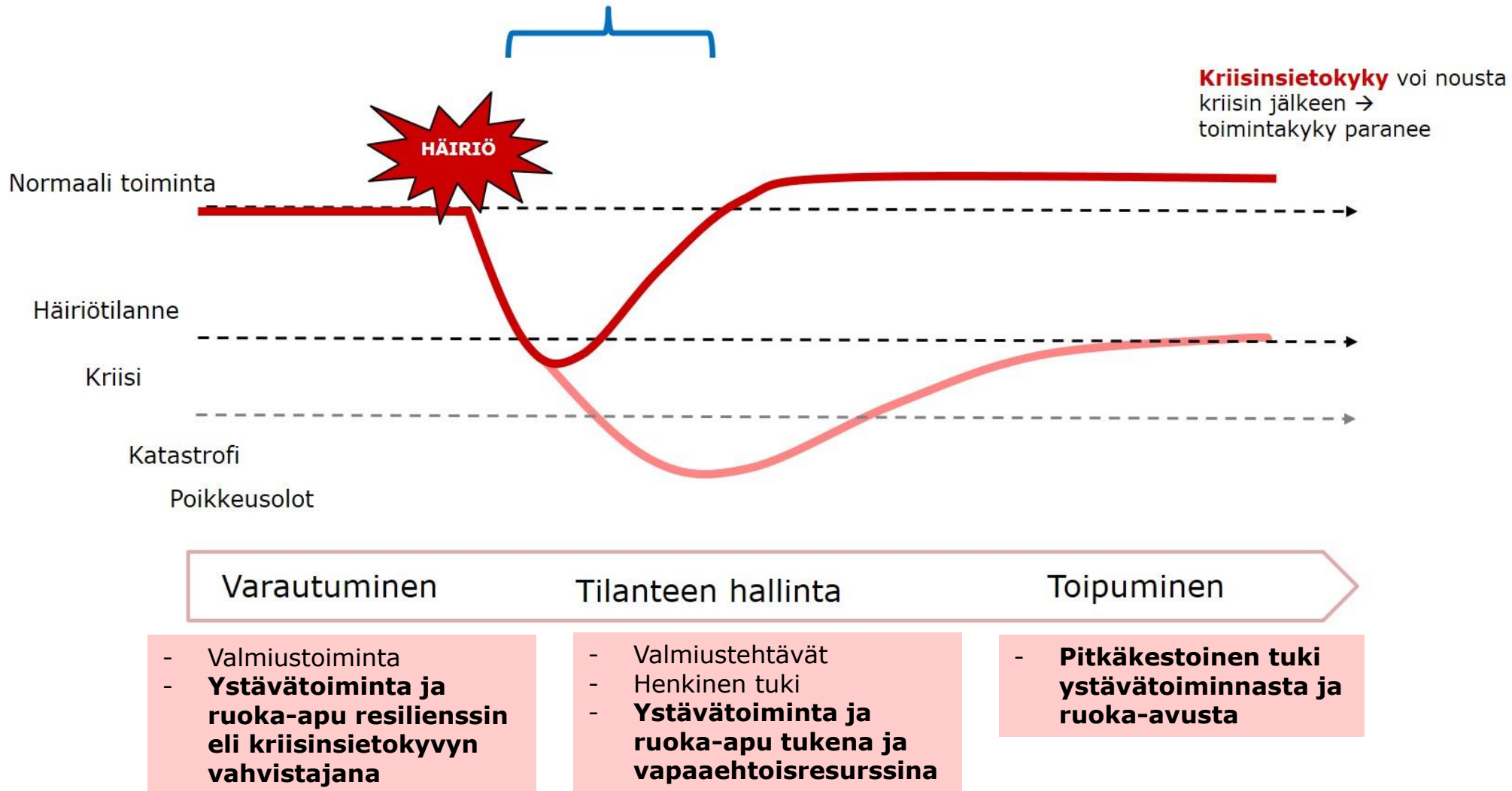

Vanhukset pääsevät hellettä pakoon Säkylän jäähalliin
Yle Satakunta: PÄIVI MERITÄHTI, MARI KAHILA 1.8.2018

Säkylän osasto avasi virkistyskahvilan ikäihmisille, Paikalliset taksiyrittäjät olivat mukana järjestämässä tarvittaessa kuljetuksia. Säkylän kunta tiedotti omille kotipalvelu asiakkailleen virkisyys mahdollisuudesta.

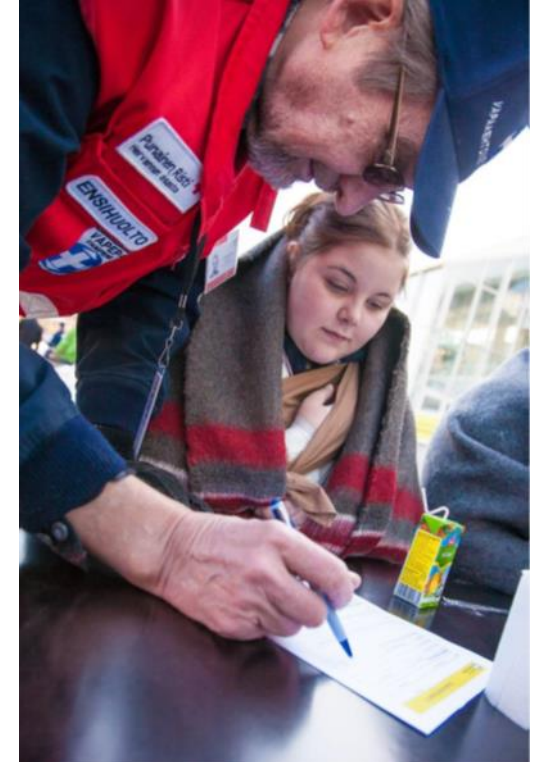
Ystävätoiminta, ruoka-apu ja varautuminen

Varautumisen tavoitteena on nopeuttaa toipumista

Kohti SUOJA 2022

harjoitusta

Tulokset 2019 ystävävälitysten harjoituksesta

Vastanneita:

- 152 välitystä, 64 % kaikista välityksistä
- 96 perinteistä & 56 sähköistä välitystä

Ystäviä valmiudessa:

- **1h sisällä: 381 henkilöä**
- **4h sisällä: 925 henkilöä**
- **Vuorokauden sisällä: 1298 hlöä**

Ystävävapaaehtoiset valmiudessa

- Keskustoimisto **lähettää tekstiviestin harjoituspäivänä 7.5. (la) kaikille sähköisille ystävävälityksille välitysten puhelinnumeroihin (192 kpl).**
- Viestiin kirjoitetaan **”Tämä on harjoitus. Arvioi, montako ystävää saisit mukaan auttamaan a) tunnin sisällä b) 4 tunnin sisällä? c) vuorokauden sisällä?”**
- Kannustamme piirejä lähettämään saman viestin ”paperivälityksille” ja keräämme piireistä tiedot keskustoimistoon harjoituspäivänä.
- Keskustoimisto tekee yhteenvetoa osana harjoitusta.

Ruoka-avun vapaaehtoiset valmiudessa

- Keskustoimisto **kerää piirien kautta osastojen ruoka-avun yhteyshenkilöiden yhteystiedot** maalis-huhtikuun aikana.
- Keskustoimisto **lähettää tekstiviestin harjoituspäivänä 7.5. (la) kaikille ruoka-avun yhteyshenkilöille osastoissa.**
Viestiin kirjoitetaan **"Tämä on harjoitus. Arvioi, montako ruoka-avun vapaaehtoista saisit mukaan auttamaan a) tunnin sisällä b) 4 tunnin sisällä? c) vuorokauden sisällä?"**
- Keskustoimisto tekee yhteenvetoa osana harjoitusta.
- **Harjoituksen lisäksi saadaan koottua tietä siitä, kuinka paljon ruoka-avun yhteyshenkilöitä on osastoissa ja saadaan mahdollisuus esittää roolia kirjattavaksi J-kortille.**

Onnistuneen toiminnan edellytykset

- Yhteistyösuhteiden luominen ja yhteistyöstä sopiminen, mahdolliset sopimukset
- Tehtävät, vastuut ja valtuudet oltava selvillä
- Vapaaehtoisresurssien ja osaamisen tiedottaminen
- Hälytysjärjestelmän tunteminen
- Yhteiset harjoitukset